

Prawo Wewnętrzne
Kościoła Starokatolickiego Mariawitów
w Rzeczypospolitej Polskiej

17 lutego 2024 roku

Prawo Wewnętrzne Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej

ROZDZIAŁ I Misja i tożsamość Kościoła

§ 1.

1. Kościół Starokatolicki Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej, zwany dalej „Kościołem”, jest wspólnotą chrześcijan stanowiącą część Kościoła powszechnego, którego Głową i fundamentem jest Jezus Chrystus.
2. Kościół naucza zgodnie z starokatolickimi zasadami wiary i moralności:
  - 1) zawartymi w Księgach Kanonicznych Pisma św. Starego i Nowego Testamentu;
  - 2) opartymi na Tradycji apostoelskiej (pierwotnej) Kościoła;
  - 3) określonymi w postanowieniach pierwszych siedmiu soborów powszechnych.

§ 2.

1. Kościół naucza również na podstawie Objawień „Dzieła Wielkiego Miłosierdzia”, które dnia 2 sierpnia 1893 r. w Płocku otrzymała św. Feliksa Magdalena Kozłowska, w zakonie Maria Franciszka, nazywana przez wiernych „Mateczką”.
2. W Kościele szczególnie praktykowany jest kult Eucharystii oraz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Kościół wierzy w Niepokalane Poczęcie i Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny.
3. Nazwa „Mariawita” pochodzi od łacińskich wyrazów „Mariae vitam (imitantes)” w języku polskim oznaczających „Maryi życie (naśladujący)”.

§ 3.

Kościół uważa za źródło duchowego odrodzenia w szczególności:

- 1) uczestnictwo we Mszy św.;
- 2) częste i godne przyjmowanie Komunii św.;
- 3) cześć Przenajświętszego Sakramentu wyrażającą się adoracją Jezusa Chrystusa;
- 4) wzywaniem pomocy i naśladowanie Maryi Matki Boskiej.

§ 4.

Głównym celem Kościoła jest wskazywanie wiernym drogi do osiągnięcia zbawienia w szczególności przez oddawanie i szerzenie czci Przenajświętszego Sakramentu, błaganie o Miłosierdzie Boże dla świata, naśladowanie życia Najświętszej Maryi Panny oraz szerzenie Dzieła Wielkiego Miłosierdzia.

§ 5.

1. Msza św. i cała liturgia w Kościele sprawowane są w języku narodowym.
2. Komunia św. udzielana jest pod dwiema sakramentalnymi postaciami: chleba i wina.

§ 6.

Kościół zarządzany jest kolegalnie, nie uznaje prymatu żadnego biskupa w Kościele powszechnym oraz nieomylności człowieka w sprawach wiary i moralności.

§ 7.

Duchowieństwo nie może żądać opłat za posługi religijne, może natomiast przyjmować dobrowolne ofiary, zgodnie z zaleceniem Jezusa Chrystusa: *darmo wzięliście, darmo dawajcie* (Mt. 10,8).

§ 8.

Kościół może działać także poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z odpowiednimi uzgodnieniami oraz z poszanowaniem przepisów prawa danego kraju.

§ 9.

Kościół może należeć do krajowych i międzynarodowych organizacji o charakterze ekumenicznym i międzywyznaniowym.

§ 10.

W stosunkach międzywyznaniowych Kościół kieruje się ekumenicznym zaleceniem św. Marii Franciszki Kozłowskiej: *We wszystkim niech będzie miłość, w rzeczach niekoniecznych do zbawienia – wolność, a w koniecznych – jedność.*

ROZDZIAŁ II

Wierni Kościoła

§ 11.

Wiernym Kościoła może być każdy, kto przyjął sakrament Chrztu św., uznaje doktrynę Kościoła i niniejsze Prawo Wewnętrzne, należy do określonej parafii lub żyje w diasporze oraz bierze udział w życiu religijnym i kościelnym.

§ 12.

Przyjęcie do Kościoła odbywa się przez złożenie oświadczenia proboszczowi parafii i wpisanie do parafialnej księgi wiernych.

§ 13.

Wierny ma moralną powinność uczestniczyć w życiu religijnym parafii i Kościoła, w szczególności poprzez uczestnictwo we Mszy św., adorację Przenajświętszego Sakramentu i pomoc materialną na rzecz parafii i Kościoła.

§ 14.

Wierni zachowują tradycję zwracania się do duchownych słowami: „Bracie Biskupie”, „Bracie Kapłanie”, a między sobą słowami: „Siostro”, „Bracie”.

§ 15.

Świątynia „Miłosierdzia i Miłości” oraz klasztor w Płocku jest wyjątkowym miejscem dla każdego mariawity i ważną powinnością jest pomoc w jej utrzymaniu ze środków finansowych (składek) wiernych uchwalanych przez Synod.

ROZDZIAŁ III

Duchowieństwo

§ 16.

1. Duchowieństwo Kościoła stanowią: biskupi, kapłani, diakoni i subdiakoni.
2. Duchownym Kościoła może być tylko mężczyzna o nieposzlakowanej przeszłości i moralności.

§ 17.

1. Biskup Naczelny decyduje o dopuszczeniu do święceń niższych, subdiakonatu i diakonatu.
2. Kapituła Generalna decyduje o dopuszczeniu do święceń kapłańskich.

§ 18.

Święceń kapłańskich udziela Biskup Naczelny lub inny biskup upoważniony przez Radę Kościoła.

§ 19.

1. Duchowni są obowiązani:
  - 1) prowadzić aktywne życie religijne i kościelne;
  - 2) być przykładem pobożności i cnót moralnych;
  - 3) pogłębiać swoją wiedzę teologiczną;
  - 4) odprawiać, co najmniej raz w roku, rekolekcje w Świątyni „Miłosierdzia i Miłości” w Płocku;
  - 5) wykonywać uchwały i polecenia Władz Kościoła i do nich się stosować.
2. Wskazaniem dla duchownych w ich pracy powinno być hasło: „Wszystko na większą chwałę Bożą i cześć Przenajświętszej Panny Maryi”.

§ 20.

1. Kształcenie duchownych odbywa się w Wyższym Seminarium Duchownym Kościoła w Płocku.
2. Kościół kształci duchownych także w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie lub innych uczelniach teologicznych.

§ 21.

Strój kościelny duchownych określa Kapituła Generalna w formie uchwały.

§ 22.

Duchowny może żyć w celibacie albo złożyć śluby zakonne, albo zawrzeć związek małżeński.

§ 23.

1. Duchownymi upoważnionymi do przyjmowania oświadczenia woli o zawarciu związku małżeńskiego są biskupi i kapłani.
2. Formę zawarcia związku małżeńskiego reguluje „Rytuał mariawicki”.

§ 24.

1. O przeniesieniu duchownego w stan spoczynku, wydaleniu go ze stanu duchowieństwa lub o nałożeniu innej kary decyduje Kapituła Generalna.
2. O zawieszeniu duchownego, częściowo lub całkowicie, w wykonywaniu praw i obowiązków kościelnych decyduje Rada Kościoła.

3. Gdy wymaga tego dobro Kościoła lub inne ważne względy, Biskup Ordynariusz może niezwłocznie zawiesić czasowo duchownego w wykonywaniu praw i obowiązków kościelnych.
4. Duchownemu, o którym mowa w ust. 1-3, a także temu, który odszedł ze stanu duchowieństwa, nie przysługują roszczenia majątkowe w związku z wykonywanymi obowiązkami w Kościele.

§ 25.

1. Duchowny może pełnić swoje obowiązki kościelne do ukończenia 75 lat z tym, że o ich ukończeniu zawiadamia pisemnie Radę Kościoła i może wnieść o przedłużenie wykonywania swoich obowiązków, stosownie do ust. 2.
2. Duchownemu, który ukończył 75 lat, Rada Kościoła może przedłużyć wykonywanie obowiązków kościelnych duchownemu na czas określony, nie dłużej niż do ukończenia 80 lat.
3. Duchowny po ukończeniu 75 lat nie ma biernego prawa wyborczego do Władz Kościoła, a po ukończeniu 80 lat także czynnego prawa wyborczego.
4. Po zakończeniu swoich obowiązków kościelnych duchowny może zamieszkać przy Świątyni „Miłosierdzia i Miłości” w Płocku, na warunkach określonych przez Radę Kościoła.

ROZDZIAŁ IV **Organizacja Kościoła**

§ 26.

Strukturę i organizację Kościoła oraz jego sytuację prawną i majątkową regulują:

- 1) ustawa z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r., poz. 47), zwana dalej „ustawą o Kościele”;
- 2) niniejsze Prawo Wewnętrzne.

§ 27.

Osobami prawnymi Kościoła są:

- 1) Kościół jako całość;
- 2) diecezje;
- 3) parafie;
- 4) zgromadzenia zakonne;
- 5) seminarium duchowne.

Wykaz kościelnych osób prawnych prowadzi Rada Kościoła.

§ 28.

Organami osób prawnych, zwanymi dalej „Władzami Kościoła”, są:

- 1) dla Kościoła jako całości:
  - a) Synod,
  - b) Kapituła Generalna,
  - c) Rada Kościoła,
  - d) Biskup Naczelny;
- 2) dla diecezji – Biskup Ordynariusz;
- 3) dla parafii – rada parafialna reprezentowana przez proboszcza lub administratora parafii;
- 4) dla zgromadzeń zakonnych – przełożony lub przełożona;
- 5) dla seminarium duchownego – rektor.

§ 29.

1. Siedzibą Kościoła jako całości jest Płock.
2. Siedziba Władz Kościoła, o których mowa w § 28 pkt 1, znajduje się przy Świątyni „Miłosierdzia i Miłości” w Płocku.

§ 30.

Kościół dzieli się administracyjnie na diecezje:

- 1) Diecezja Warszawsko-Płocka;
- 2) Diecezja Śląsko-Łódzka;
- 3) Diecezja Lubelsko-Podlaska;
- 4) Diecezja Francuska.

§ 31.

W skład diecezji wchodzi parafie.

§ 32.

1. Zmiana granic istniejących prowincji, diecezji i tworzenie nowych należy do kompetencji Synodu.
2. Zmiana granic istniejących parafii, tworzenie nowych i znoszenie istniejących należy do kompetencji Kapituły Generalnej.

§ 33.

1. Od uchwał lub decyzji Władz Kościoła, a także władz parafii, przysługuje odwołanie do organu odwoławczego w terminie 30 dni od ich doręczenia lub ogłoszenia, zgłoszone przez organ osoby prawnej Kościoła, duchownego lub wiernego, których dotyczy ta uchwała lub decyzja.

2. Organami odwoławczymi, w zależności od właściwości rzeczowej, są:
  - 1) Biskup Ordynariusz;
  - 2) Rada Kościoła;
  - 3) Kapituła Generalna;
  - 4) Synod
3. Właściwość rzeczową organów odwoławczych określają przepisy niniejszego Prawa Wewnętrznego o ich właściwości (zakresie kompetencji).
4. Organ odwoławczy ma prawo żądania wyjaśnień od stron postępowania oraz wstrzymywania, zmiany lub uchylania zaskarżonych uchwał lub decyzji.

§ 34.

1. Zagraniczną jednostką Kościoła jest Prowincja i Diecezja Francuska Kościoła w Republice Francuskiej z siedzibą w Paryżu.
2. Kapituła Generalna w Akcie Porozumienia z Prowincją, o której mowa w ust.1, określa jej organizację i status w Kościele oraz zakres zwierzchnictwa duchowego i administracyjnego Władz Kościoła, a także zakres stosowania niniejszego Prawa Wewnętrznego.

ROZDZIAŁ V

Synod

§ 35.

1. Synod jest najwyższą władzą Kościoła.
2. Do właściwości Synodu należy w szczególności:
  - 1) nadawanie zasadniczego kierunku działań Kościoła;
  - 2) stanie na straży praw i interesów Kościoła;
  - 3) uchwalanie i zmiany Prawa Wewnętrznego;
  - 4) zmiana granic istniejących prowincji i diecezji oraz tworzenie nowych;
  - 5) decydowanie w sprawach dialogu międzywyznaniowego;
  - 6) decydowanie o przynależności Kościoła do krajowych i międzynarodowych organizacji o charakterze międzywyznaniowym;
  - 7) przyjmowanie sprawozdań Rady Kościoła za okres między posiedzeniami Synodu, w tym o sytuacji finansowej Kościoła;
  - 8) nadzór nad majątkiem i funduszami Kościoła;
  - 9) wybór i odwoływanie przedstawicieli wiernych do Rady Kościoła, po jednym z diecezji;
  - 10) wybór członków Komisji Rewizyjnej i rozpatrywanie jej sprawozdań;
  - 11) wybór członków Prezydium Synodu;

- 12) powoływanie komisji Synodu;
- 13) rozpatrywanie odwołań od uchwał Kapituły Generalnej;
- 14) tworzenie i znoszenie zagranicznych jednostek Kościoła;
- 15) powoływanie, na wniosek Kapituły Generalnej, zgromadzeń zakonnych męskich lub żeńskich, których życie oparte jest na I albo II albo III Regule św. Franciszka z Asyżu.

§ 36.

Członkami Synodu są członkowie Kapituły Generalnej oraz delegaci wiernych wybrani według zasad określonych w rozdziale XVI.

§ 37.

1. Kadencja Synodu trwa 7 lat.
2. Uchwały Synodu są podejmowane większością głosów, przy obecności co najmniej 2/3 członków Synodu.

§ 38.

Prezydium Synodu, na okres jego kadencji, stanowią:

- 1) Biskup Naczelny albo jego zastępca jako przewodniczący Synodu;
- 2) wybrani przez Synod, na pierwszym posiedzeniu, trzech członkowie Kapituły Generalnej i trzech delegaci wiernych.

§ 39.

1. Posiedzenie Synodu, co najmniej raz na dwa lata, zwołuje Kapituła Generalna, która określa jego termin i proponowany porządek obrad.
2. W razie uzasadnionej konieczności Rada Kościoła zwołuje posiedzenie Synodu i określa jego porządek obrad.
3. Termin kolejnego posiedzenia Synodu i jego porządek obrad może ustalić również Synod.

ROZDZIAŁ VI

Kapituła Generalna

§ 40.

1. Kapituła Generalna jest uchwałodawczym zgromadzeniem biskupów i kapłanów Kościoła.
2. Przewodniczącym Kapituły Generalnej jest Biskup Naczelny albo jego zastępca.

§ 41.

Do właściwości Kapituły Generalnej należą w szczególności:

- 1) sprawy kultu, porządku nabożeństw i szat liturgicznych;
- 2) zatwierdzanie ksiąg liturgicznych, modlitewników, katechizmu, podręczników do nauki religii;
- 3) zwoływanie posiedzeń Synodu, określanie ich terminu i porządku obrad;
- 4) wybór Biskupa Naczelnego i jego zastępcy;
- 5) wybór biskupów ordynariuszy;
- 6) wybór biskupów elektów;
- 7) powoływanie i odwoływanie kapłanów do Rady Kościoła;
- 8) odwołanie Biskupa Naczelnego lub jego zastępcy ze szczególnie ważnych przyczyn;
- 9) zatwierdzanie kandydatów do święceń kapłańskich;
- 10) przenoszenie i odwoływanie, z ważnych przyczyn, Biskupów Ordynariuszów;
- 11) orzekanie o przeniesieniu duchownego w stan spoczynku, wydaleniu ze stanu duchowieństwa lub innej karze;
- 12) rozpatrywanie odwołań od uchwał Rady Kościoła;
- 13) przyjmowanie rocznych sprawozdań z działalności Rady Kościoła oraz realizacji budżetu Kościoła jako całości;
- 14) uchwalanie regulaminu Funduszu Socjalnego;
- 15) powoływanie i uchwalanie zasad działania komisji, złożonych z duchownych i doradców świeckich;
- 16) powołanie Sądu Duchownego;
- 17) tworzenie i znoszenie parafii oraz zmiana ich granic;
- 18) uchwalanie regulaminu obrad Kapituły Generalnej;
- 19) uchwalanie regulaminów wewnętrznych Kościoła jako całości w celu realizacji zadań określonych w niniejszym Prawie Wewnętrznym.

§ 42.

1. Kapitułę Generalną zwołuje, co najmniej raz w roku kalendarzowym, Biskup Naczelnny albo jego zastępca.
2. Biskup Naczelnny albo jego zastępca zwołuje Kapitułę Generalną także na wniosek 1/3 jej członków lub na wniosek Rady Kościoła.
3. Zawiadomienia o zwołaniu Kapituły Generalnej powinny być doręczonej jej członkom, co najmniej na 30 dni przed jej terminem.

§ 43.

1. Uchwały Kapituły Generalnej są podejmowane większością głosów członków czynnych (posiadających czynne prawo wyborcze, o którym mowa w § 25 ust.3), przy obecności co najmniej 2/3 tych członków, z zastrzeżeniem § 52.
2. Z obrad Kapituły Generalnej są sporządzane protokoły.

ROZDZIAŁ VII Rada Kościoła

§ 44.

1. Rada Kościoła jest władzą wykonawczą i zarządzającą Kościoła jako całości.
2. Przewodniczącym Rady Kościoła jest Biskup Naczelny.

§ 45.

1. Do właściwości Rady Kościoła należy w szczególności:
  - 1) wykonywanie uchwał Synodu i Kapituły Generalnej;
  - 2) zarządzanie majątkiem i finansami Kościoła jako całości;
  - 3) uchwalanie i realizacja budżetu oraz prowadzenie ksiąg rachunkowych Kościoła jako całości;
  - 4) zwołanie posiedzenia Synodu w razie uzasadnionej konieczności;
  - 5) powoływanie proboszczów, wikariuszy i administratorów oraz ich odwoływanie lub przenoszenie;
  - 6) zawieszanie duchownego, częściowo lub całkowicie, w wykonywaniu praw i obowiązków kościelnych;
  - 7) wyrażanie zgody na przedłużenie możliwości wykonywania obowiązków duchownego;
  - 8) wybór zastępcy Biskupa Ordynariusza;
  - 9) przyjmowanie rocznych sprawozdań Biskupów Ordynariuszy o ich działalności i stanie parafii w diecezji;
  - 10) rozpatrywanie odwołań od decyzji Biskupa Naczelnego i Biskupa Ordynariusza;
  - 11) powoływanie zespołów doradczych Rady Kościoła złożonych z duchownych i doradców świeckich;
  - 12) nadzorowanie przebiegu kształcenia duchownych;
  - 13) uchwalanie regulaminu obrad Rady Kościoła i regulaminu Sądu Duchownego;
  - 14) wnioskowanie o przedstawienie przez radę parafialną sprawozdania z jej działalności i planu działania na przyszłość;

- 15) wydawanie czasopisma religijno-społecznego „Mariawita” oraz innych wydawnictw kościelnych;
  - 16) utworzenie i prowadzenie zbioru archiwalno-muzealnego dziejów mariawityzmu.
2. Rada Kościoła przedstawia Synodowi sprawozdanie ze swojej działalności za okres między posiedzeniami Synodu, w tym o sytuacji finansowej Kościoła.

§ 46.

1. W skład Rady Kościoła wchodzi:
  - 1) Biskup Naczelny;
  - 2) Biskupi Ordynariusze;
  - 3) czterej kapłani wybrani przez Kapitułę Generalną;
  - 4) trzech przedstawiciele wiernych wybrani przez Synod, po jednym z diecezji.
2. Rada Kościoła wybiera ze swego grona sekretarza i skarbnika.

§ 47.

1. Kadencja Rady Kościoła trwa 5 lat.
2. Posiedzenia Rady Kościoła zwołuje, co najmniej raz na kwartał, jej Przewodniczący.
3. Przewodniczący Rady Kościoła zwołuje jej posiedzenie także na wniosek 1/3 jej członków.

§ 48.

1. Rada Kościoła przedstawia Kapitułce Generalnej roczne sprawozdanie ze swojej działalności oraz realizacji budżetu Kościoła jako całości w terminie do końca pierwszego kwartału roku następnego.
2. W przypadku nieuzasadnionego braku przedstawienia rozliczenia finansowego przez Radę Kościoła, Kapituła Generalna może powziąć uchwałę o rozwiązaniu Rady Kościoła.

§ 49.

1. Uchwały Rady Kościoła są podejmowane większością głosów przy obecności co najmniej 2/3 jej członków.
2. Przy równej liczbie głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Rady Kościoła, chyba, że głosowanie dotyczy zawieszenia Przewodniczącego Rady Kościoła, wówczas Przewodniczący nie głosuje.
3. Sekretarz Rady Kościoła sporządza protokół z jej posiedzenia.

ROZDZIAŁ VIII

Biskup Naczelny

§ 50.

Biskup Naczelny sprawuje duchowe kierownictwo Kościoła, a także jest przewodniczącym Synodu, Kapituły Generalnej, Rady Kościoła oraz Ordynariuszem Diecezji Warszawsko-Płockiej.

§ 51.

Do kompetencji i obowiązków Biskupa Naczelnego należy w szczególności:

- 1) kierowanie bieżącą działalnością Kościoła;
- 2) reprezentowanie Kościoła na zewnątrz;
- 3) kierownictwo administracyjne Synodu, Kapituły Generalnej i Rady Kościoła;
- 4) zwoływanie posiedzeń Kapituły Generalnej i Rady Kościoła;
- 5) konsekrowanie biskupów oraz udzielanie święceń;
- 6) zawiadamianie członków Synodu, Kapituły Generalnej, Rady Kościoła o terminie i porządku ich obrad;
- 7) wydawanie listów pasterskich oraz wizytowanie parafii;
- 8) sprawowanie pieczy nad Świątynią „Miłosierdzia i Miłości” w Płocku oraz innymi obiektami Kościoła jako całości;
- 9) zwoływanie konferencji duchownych i udzielanie rad pasterskich duchowieństwu;
- 10) gromadzenie i przechowywanie uchwał i protokołów z obrad Synodu, Kapituły Generalnej i Rady Kościoła;
- 11) wykonywanie innych zadań wynikających z uchwał Synodu, Kapituły Generalnej i Rady Kościoła.

§ 52.

Biskupa Naczelnego i jego zastępcę wybiera Kapituła Generalna w tajnym głosowaniu większością 2/3 głosów, przy obecności co najmniej 3/4 jej członków.

§ 53.

1. Kadencja Biskupa Naczelnego trwa 7 lat.
2. Sprawujący urząd Biskupa Naczelnego może kandydować na następną kadencję.

§ 54.

1. Biskup Naczelny lub jego zastępca może być odwołany przez Kapitułę Generalną ze szczególnie ważnych przyczyn.
2. Do odwołania, o którym mowa w ust. 1, przepis § 52 albo § 25 stosuje się odpowiednio.

§ 55.

W przypadku niemożności sprawowania funkcji przez Biskupa Naczelnego jego zadania wykonuje zastępca.

ROZDZIAŁ IX Biskup Ordynariusz

§ 56.

1. Biskup Ordynariusz sprawuje duchowe i administracyjne kierownictwo diecezji.
2. Do kompetencji i obowiązków Biskupa Ordynariusza na obszarze diecezji należy w szczególności:
  - 1) sprawowanie pieczy nad życiem religijnym i kościelnym;
  - 2) nadzór duchowy i duszpasterski nad duchowieństwem;
  - 3) konsekrowanie biskupów oraz udzielanie święceń;
  - 4) reprezentowanie diecezji na zewnątrz;
  - 5) udzielanie Sakramentu bierzmowania w parafiach;
  - 6) nadzór nad wyborami delegatów na Synod w parafiach;
  - 7) wizytowanie parafii;
  - 8) kontrola ksiąg i dokumentów parafialnych;
  - 9) rozpatrywanie odwołań od uchwał i decyzji władz parafii;
  - 10) czasowe zawieszenie duchownego w wykonywaniu praw i obowiązków kościelnych;
  - 11) wykonywanie innych zadań na podstawie uchwał Synodu, Kapituły Generalnej lub Rady Kościoła.
3. Biskup Ordynariusz przedstawia Radzie Kościoła roczne sprawozdanie ze swojej działalności oraz o stanie parafii w diecezji.

§ 57.

Biskupa Ordynariusza wybiera oraz z ważnych przyczyn odwołuje Kapituła Generalna. Przepis § 52 albo § 25 stosuje się odpowiednio.

§ 58.

W przypadku długotrwałej niemożności sprawowania funkcji przez Biskupa Ordynariusza jego zadania, w granicach upoważnienia, wykonuje zastępca powołany przez Radę Kościoła na czas określony.

ROZDZIAŁ X Parafia

§ 59.

1. Parafia stanowi podstawową jednostkę organizacyjną Kościoła, która działa na określonym obszarze i posiada stałą siedzibę.
2. Wierni nie należący do parafii tworzą filie przynależne do parafii określonych przez Radę Kościoła albo żyją w diasporze.

§ 60.

Członkami parafii są wierni Kościoła zamieszkali na jej obszarze i wpisani do parafialnej księgi wiernych.

§ 61.

Dla zaspokajania potrzeb religijnych swoich członków parafie budują i utrzymują kościoły, kaplice, domy parafialne, sale katechetyczne oraz cmentarze parafialne.

§ 62.

Parafia zaspokaja swoje potrzeby materialne ze składek, które na wniosek rady parafialnej, uchwała zebranie parafialne, a także z ofiar i działalności gospodarczej.

§ 63.

Władzami parafii są:

- 1) zebranie parafialne,
- 2) rada parafialna,
- 3) proboszcz.

ROZDZIAŁ XI Zebranie Parafialne

§ 64.

1. Zebranie parafialne jest organem uchwałodawczym parafii.

2. Do właściwości zebrania parafialnego należą w szczególności:
  - 1) uchwalanie budżetu parafii;
  - 2) przyjmowanie rocznego sprawozdania rady parafialnej z jej działalności i wykonania budżetu parafii oraz udzielanie jej absolutorium;
  - 3) uchwalanie, na wniosek rady parafialnej, wysokości składek na rzecz parafii;
  - 4) decydowanie w sprawach budowy, remontu i utrzymania kościołów, domów parafialnych, sal katechetycznych oraz cmentarzy parafialnych;
  - 5) określanie liczby członków rady parafialnej oraz ich wybór i odwoływanie z ważnych przyczyn;
  - 6) wybór delegata lub delegatów wiernych na Synod oraz ich odwoływanie z ważnych przyczyn;
  - 7) podejmowanie uchwał w sprawie kupna lub sprzedaży nieruchomości,
z zastrzeżeniem § 77 ust. 2;
  - 8) decydowanie w sprawie prowadzenia przez parafię działalności gospodarczej.

§ 65.

1. Zebranie parafialne zwołuje, co najmniej raz w roku, proboszcz.
2. Zebranie parafialne może zwołać także Biskup Naczelny, Biskup Ordynariusz lub rada parafialna.
3. Zebranie parafialne zwołuje się przez ogłoszenie jego terminu w kościele przez dwie kolejne niedziele poprzedzające termin zebrania parafialnego.

§ 66.

1. Zebraniu parafialnemu przewodniczy proboszcz.
2. Przewodniczącym zebrania parafialnego może być także Biskup Naczelny, Biskup Ordynariusz lub upoważniony członek Rady Kościoła.
3. Uchwały zebrania parafialnego są podejmowane większością głosów obecnych członków parafii.

ROZDZIAŁ XII Rada Parafialna

§ 67.

1. Rada parafialna jest władzą wykonawczą i zarządzającą parafii oraz jej organem jako osoby prawnej.

2. Do właściwości rady parafialnej należy w szczególności:
  - 1) zarząd majątkiem parafii w ramach uchwał zebrania parafialnego;
  - 2) przedstawianie projektu budżetu parafii do zatwierdzenia zebraniu parafialnemu oraz jego wykonywanie;
  - 3) przedstawianie zebraniu parafialnemu projektowanej wysokości składek na rzecz parafii;
  - 4) składanie zebraniu parafialnemu rocznego sprawozdania z działalności rady parafialnej oraz wykonania budżetu parafii;
  - 5) wykonywanie uchwał zebrania parafialnego oraz Władz Kościoła.

§ 68.

Na wniosek Rady Kościoła, w terminie i zakresie przez nią określonym, rada parafialna przedstawia Radzie Kościoła sprawozdanie ze swojej działalności oraz plan działania na przyszłość.

§ 69.

1. W skład rady parafialnej wchodzi:
  - 1) Proboszcz - przewodniczący;
  - 2) co najmniej 3 członków wybranych przez zebranie parafialne.
2. Rada parafialna może wybrać ze swego grona sekretarza i skarbnika.
3. Kadencja rady parafialnej trwa 5 lat.
4. W przypadku rezygnacji albo śmierci członka rady parafialnej,, proboszcz zwołuje niezwłocznie zebranie parafialne w celu wyboru nowego członka rady.

§ 70.

1. Posiedzenia rady parafialnej zwołuje proboszcz co najmniej dwa razy w roku.
2. Proboszcz jest obowiązany zwołać posiedzenie rady parafialnej na wniosek 1/3 jej członków.
3. W przypadku odmowy zwołania posiedzenia, o którym mowa w ust. 2, rada parafialna może wystąpić o jego zwołanie do Biskupa Ordynariusza.

§ 71.

1. Uchwały rady parafialnej są podejmowane większością głosów przy obecności co najmniej połowy jej składu.
2. Z posiedzenia rady parafialnej sporządza się protokół.

ROZDZIAŁ XIII

Proboszcz

§ 72.

1. Proboszcz sprawuje duchowe i administracyjne kierownictwo parafii oraz reprezentuje radę parafialną będącą organem parafii jako osoby prawnej,
2. Do kompetencji i obowiązków proboszcza należy w szczególności:
  - 1) duszpasterska opieka nad parafią;
  - 2) wykonywanie czynności kapłańskich określonych liturgią Kościoła i porządkiem nabożeństw w parafii;
  - 3) prowadzenie katechizacji i nauki religii dla dzieci i młodzieży;
  - 4) reprezentowanie parafii w stosunkach zewnętrznych;
  - 5) zwoływanie zebrania parafialnego i rady parafialnej oraz im przewodniczenie;
  - 6) prowadzenie parafialnej księgi wiernych, ksiąg metrykalnych oraz innych wymaganych przepisami prawa.

§ 73.

1. Proboszcza powołuje, odwołuje lub przenosi Rada Kościoła, przepis § 25 stosuje się odpowiednio.
2. Obowiązki proboszcza może sprawować biskup, a także Biskup Naczelny.

§ 74.

1. Rada Kościoła może przydzielić proboszczowi do pomocy wikariusza, który wykonuje czynności określone przez proboszcza.
2. W przypadku braku proboszcza obowiązki jego wykonuje administrator parafii powołany przez Radę Kościoła.

ROZDZIAŁ XIV

Majątek i fundusze Kościoła

§ 75.

1. Majątkiem Kościoła jako całości zarządza Rada Kościoła.
2. Majątkiem parafii zarządza rada parafialna.

§ 76.

1. Do składania oświadczeń woli w sprawach dotyczących Kościoła jako całości upoważnieni są dwaj, działający łącznie członkowie Rady Kościoła, w tym jej Przewodniczący (Biskup Naczelny), z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. W przypadku oświadczenia woli dotyczącego spraw majątkowych Kościoła jako całości, przekraczających zwykły zarząd, wymagane jest upoważnienie Rady Kościoła.
3. Do zawarcia umowy sprzedaży, zamiany, darowizny lub obciążenia nieruchomości Kościoła jako całości dodatkowo wymagana jest zgoda Kapituły Generalnej.

§ 77.

1. Do składania oświadczeń woli w imieniu parafii uprawnieni są dwaj działający łącznie członkowie rady parafialnej, w tym jej przewodniczący (proboszcz), z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Do sprzedaży nieruchomości parafii wymagana jest zgoda Rady Kościoła.

§ 78.

Biskup Naczelny, Biskup Ordynariusz i proboszcz, odpowiednio na rzecz Kościoła, diecezji i parafii, mogą jednoosobowo składać oświadczenia woli w sprawach nieprzekraczających zwykłego zarządu (bieżących i typowych).

§ 79.

1. Kościelna osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania innej kościelnej osoby prawnej.
2. W przypadku zniesienia kościelnej osoby prawnej jej majątek przechodzi na własność Kościoła jako całości.

§ 80.

1. Kościół, niezależnie od ustawowego ubezpieczenia osób duchownych, może prowadzić Fundusz Socjalny.
2. Fundusz Socjalny działa przy Radzie Kościoła, która gromadzi i dysponuje jego środkami.

§ 81.

1. Regulamin Funduszu Socjalnego uchwała Kapituła Generalna.
2. Regulamin określa w szczególności osoby uprawnione do świadczeń, ich rodzaje i warunki przyznawania świadczeń.

§ 82.

Środki na działalność Funduszu Socjalnego pochodzą w szczególności z:

- 1) wpłat Kościoła w wysokości określonej przez Radę Kościoła;

- 2) składek duchownych w wysokości uchwalonej przez Kapitułę Generalną;
- 3) spadków, zapisów i darowizn zagranicznych i krajowych.

§ 83.

1. Kapituła Generalna może tworzyć inne fundusze celowe Kościoła oraz uchwalać regulaminy ich działania.
2. Kościół jako całość, diecezja lub parafia mają prawo prowadzenia właściwej dla każdej z tych osób prawnych działalności charytatywno-opiekuńczej.

§ 84.

1. Osoby prawne Kościoła mogą zakładać fundacje i stowarzyszenia oraz prowadzić działalność gospodarczą, na zasadach określonych odrębnymi przepisami.
2. Do fundacji stosuje się przepisy o fundacjach z uwzględnieniem przepisów art. 29 ustawy o Kościele.
3. Osoby prawne Kościoła mogą prowadzić działalność pożytku publicznego i wolontariat, na zasadach określonych odrębnymi przepisami.
4. W zakresie realizacji zadań, o których mowa w ust.1-3, Kościół jako całość lub parafie mogą współpracować z jednostkami administracji publicznej lub organizacjami pozarządowymi.

§ 85.

Kościół może tworzyć organizacje kościelne w celu realizacji zadań wynikających z jego misji, na zasadach określonych w art. 17 ustawy o Kościele.

ROZDZIAŁ XV

Komisja Rewizyjna

§ 86.

1. Komisja Rewizyjna jest wewnętrznym organem kontrolnym Kościoła powoływanym przez Synod na okres jego kadencji.
2. Do właściwości Komisji Rewizyjnej należy w szczególności kontrola:
  - 1) zgodności działań Rady Kościoła z Prawem Wewnętrznym;
  - 2) realizacji uchwał Synodu i Kapituły Generalnej;
  - 3) działalności finansowej Władz Kościoła;
  - 4) wykonania zaleceń pokontrolnych.
3. Komisja Rewizyjna przeprowadzając kontrole ma prawo żądania dokumentacji w każdym wybranym przez siebie momencie za okres ostatnich siedmiu lat.

§ 87.

1. W skład Komisji Rewizyjnej wchodzi, wybrani przez Synod, trzech duchowni i trzech przedstawiciele wiernych.
2. Członek Komisji Rewizyjnej nie może być członkiem Rady Kościoła.

§ 88.

1. Komisja Rewizyjna wybiera przewodniczącego spośród swoich członków.
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej kieruje jej pracami, zwołuje posiedzenia, co najmniej cztery razy w roku kalendarzowym.

§ 89.

1. Komisja Rewizyjna przedstawia wyniki kontroli podmiotowi kontrolowanemu i Radzie Kościoła.
2. Komisja Rewizyjna przedstawia Synodowi sprawozdanie z przeprowadzonych kontroli.

§ 90.

Synod może określić szczegółowe zasady działania Komisji Rewizyjnej.

ROZDZIAŁ XVI

Wybory Delegatów Wiernych na Synod

§ 91.

Kapituła Generalna ustala czasokres przeprowadzania wyborów delegatów wiernych na Synod w parafiach tak, aby odbyły się nie później niż 60 dni przed terminem pierwszego posiedzenia Synodu w danej kadencji.

§ 92.

Proboszcz ogłasza w kościele przez dwie kolejne niedziele poprzedzające termin parafialnego zebrania wyborczego, datę i miejsce wyborów delegatów wiernych na Synod, zwanych dalej „delegatami”.

§ 93.

Parafie liczące powyżej 400 wiernych mogą wybrać dwóch delegatów, a parafie o liczbie wiernych do 400 dokonują wyboru delegatów w sposób określony w regulaminie uchwalonym przez Radę Kościoła.

§ 94.

1. Czynne prawo wyborcze mają członkowie parafii, którzy ukończyli 18 lat.
2. Bierne prawo wyborcze przysługuje członkom parafii, którzy ukończyli 21 lat i biorą czynny udział w życiu parafialnym.

§ 95.

Głosowanie odbywa się tylko osobiście i każdy członek parafii ma tylko jeden głos.

§ 96.

1. Wybór delegatów odbywa się w głosowaniu jawnym większością głosów obecnych członków parafii.
2. Na wniosek co najmniej pięciu członków parafii przewodniczący zebrania zarządza głosowanie tajne.
3. Do przeprowadzenia głosowania tajnego powołuje się, większością głosów, komisję skrutacyjną złożoną z co najmniej dwóch osób.

§ 97.

Delegatem zostaje członek parafii, który otrzymał największą liczbę głosów.

§ 98.

Z dokonanego wyboru sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący zebrania i komisja określona w § 96 ust. 3, gdy głosowanie odbyło się tajnie.

§ 99.

Przewodniczący zebrania, w terminie 7 dni, zawiadamia Biskupa Naczelnego i Biskupa Ordynariusza o dokonanym wyborze wraz z danymi do kontaktu z delegatem.

§ 100.

1. Biskup Naczelny albo jego zastępca zawiadamia członków Synodu o terminie posiedzenia i jego porządku obrad.
2. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, powinny być doręczone co najmniej 30 dni przed terminem posiedzenia Synodu pocztą elektroniczną albo listem poleconym.

ROZDZIAŁ XVII

Posiedzenia Synodu

§ 101.

Posiedzenie Synodu odbywa się w Płocku przy Świątyni „Miłosierdzia i Miłości” lub innym miejscu wskazanym przez Biskupa Naczelnego albo jego zastępcę oraz poprzedzane jest Mszą św., a zamykane dziękczynnymi modlitwami.

§ 102.

Członkowie Synodu potwierdzają swoją obecność podpisem na liście obecności.

§ 103.

1. Posiedzenie Synodu otwiera Biskup Naczelny albo jego zastępca i przedstawia proponowany porządek obrad.
2. Synod może zmienić lub uzupełnić porządek obrad posiedzenia.

§ 104.

1. Na pierwszym posiedzeniu Synodu, przed podjęciem obrad, członkowie Synodu składają ślubowanie według następującej roty:
Świadomy powagi i znaczenia Synodu oraz odpowiedzialności przed Bogiem, ślubuję Bogu Wszechmogącemu w Trójcy św. Jedynemu, Najświętszej Maryji Pannie, św. Marii Franciszce, że w obradach Synodu będę miał na względzie jedynie dobro Kościoła Starokatolickiego Mariawitów i jego zasady wiary.
2. Ślubowanie odbywa się w ten sposób, że Przewodniczący Synodu odczytuje słowa roty, a wszyscy członkowie stojąc uroczyście je powtarzają.

§ 105.

1. Synod na pierwszym posiedzeniu wybiera, na okres jego kadencji, Prezydium Synodu.
2. Prezydium Synodu wybiera spośród siebie dwóch sekretarzy Synodu na okres jego kadencji.

§ 106.

Posiedzeniom Synodu przewodniczy Biskup Naczelny lub członek Prezydium Synodu.

§ 107.

1. Przewodniczący posiedzenia Synodu prowadzi obrady, czuwa nad ich prawidłowością i powagą, i w tym celu może wydawać konieczne zarządzenia.
2. Od zarządzeń przewodniczącego posiedzenia służy odwołanie do Prezydium Synodu.

§ 108.

Synod, w miarę potrzeby, powołuje odpowiednie komisje, wybierając ich członków i przewodniczących oraz wyznacza przedmiot pracy.

§ 109.

Osoby nie będące członkami Synodu mogą być obecne podczas obrad lub ich części tylko za zgodą Prezydium Synodu.

§ 110.

1. Głosowanie uchwał Synodu jest jawne i odbywa się przez podniesienie ręki.
2. Na wniosek co najmniej 10 członków Synodu Przewodniczący posiedzenia zarządza tajność głosowania.
3. Prezydium Synodu określa sposób przeprowadzenia głosowania tajnego.

§111.

Uchwały Synodu są numerowane w kolejności ich uchwalenia.

§ 112.

1. Z posiedzenia Synodu jego sekretarze sporządzają protokół, który zwięźle podaje przebieg obrad oraz powzięte uchwały.
2. Protokół podpisują członkowie prezydium Synodu i przekazują go wraz z przyjętymi uchwałami, Biskupowi Naczelnemu do przechowania.
3. Utrwalanie przebiegu posiedzenia Synodu w inny sposób niż określony w ust. 1, dopuszczalne jest za zgodą Prezydium Synodu.

§ 113.

Prezydium Synodu opracowuje i ogłasza komunikaty z posiedzeń Synodu.

ROZDZIAŁ XVIII PRZEPISY KOŃCOWE

§ 114.

Rada Kościoła zwoła pierwsze posiedzenie Synodu i określi jego porządek obrad, najpóźniej w terminie jednego roku od wejścia w życie niniejszego Prawa Wewnętrznego.

§ 115.

Dotychczasowe Władze Kościoła sprawują swoje funkcje do terminu upływu ich kadencji, jeżeli Synod nie postanowi inaczej.

§ 116.

Kościół działa na podstawie Prawa Wewnętrznego, regulaminów i uchwał.

§ 117.

Tekst jednolity Prawa Wewnętrznego, w przypadku jego zmiany, ustala i przyjmuje Rada Kościoła.

§ 118.

Biskup Naczelny ogłasza tekst Prawa Wewnętrznego na stronie internetowej Kościoła oraz w czasopiśmie „Mariawita”.

§ 119.

Niniejsze Prawo Wewnętrzne, uchwalone przez Kapitułę Generalną w dniu 17 lutego 2024 r. na podstawie art. 35 Ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku państwa do Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, Nr 41, poz. 253), wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

§ 120.

Prawo Wewnętrzne, o którym mowa w §119, zatwierdza pierwszy Synod albo dokonuje jego zmiany.

